

blive Genstand for Ekspropriation, tillade os herved ærbødigst at andrage paa, at den Bestemmelse i den vedtagne Lov, hvorefter Fdg. af 5te Marts 1845 skal anvendes ved Taksationen, maa ved en ny Lov blive forandret, og, da hverken Bestemmelsen i Fdg. $\frac{5}{8}$ 1845 eller Lov $\frac{10}{8}$ 1861 under de nuværende Forhold ere tidssvarende, at andre Regler maa finde Anvendelse til Betryggelse af Grundejernes Ret i Henhold til Grundlovens § 82.

Vi tillade os at sende dette Andragende, hvoraf et Eksempplar tillige samtidig hermed tilstilles Hs. Eks. Ministeren for offentlige Arbejder, direkte til den høje Rigsdag, da der alt den 7de Oktober f. A. fra en af os desangaaende er sket Henvendelse til den tidligere Indenrigsminister, men forgæves.

Fdg. af $\frac{5}{8}$ 1845 blev udstedt af den daværende enevældige Konge under Forhold, hvor hverken Staten eller Kommunen havde nogen direkte økonomisk Interesse i Jernbaneanlægene. Der var derfor den Gang neppe noget ubilligt i den Maade, hvorpaa Taksationskommissionerne, der skulde fastsætte Erstatningssummen for de Arealer, som bleve eksproprierede til Jernbaneanlæg, bleve sammensatte, nemlig saaledes, at Regeringen af de 4 Taksatorer udnævnte de 2, vedkommende Amts- eller Købstadkommune de andre 2, hvorhos Regeringen udnævnte Opmanden, der afgjorde Sagen, naar Stemmerne i Taksationskommissionen stode lige. Regeringen havde vel saaledes altid Retten til at besætte Flertallet i Kommissionen, men den havde, som sagt, heller ikke nogen som helst umiddelbar økonomisk Interesse i Taksationens Udfald, og da ej heller Kommunerne havde det, kunde Lodsejerne med Tillid forrente et retfærdigt Udfald af disse Mænds Skøn, saa meget mere som de i det hele taget maatte finde sig i, hvad den enevældige Konge bestemte.

Men i 1849 blev Grundloven givet og i dennes § 87, jfr. den nugældende Grundlov § 82, tilfikkedes det udtrykkelige Befolkningen:

„Ejendomsretten er ukrenkelig. Ingen kan tilpligtes at afstaa sin Ejendom, uden hvor Almenvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge Lov og mod fuldstændig Erstatning“.

Fordringen om fuldstændig Erstatning blev derved et Retskrav, der kan kræves opfyldt.

Da nu imidlertid efterhaanden Staten og Kommunerne bleve mere og mere økonomisk interesserede i Baneanlægene ved Rentegaranti, Aktietegning eller ved selv at afholde hele Udgiften til Grunderhvervelsen, vare de Forhold, for hvilke Fdg. af $\frac{5}{8}$ 1845 blev givet, ikke længere til Stede og de i denne givne Regler for Taksationskommissionens Sammensætning ikke længere passende.

Det var klart, at Stat og Kommune fra at være den overordnede Myndighed uden egen Interesse, vare blevne ligefrem Part i Sagen, havde netop i høj Grad Interesse i, hvor meget der skulde betales i Erstatning, da de til Dels selv skulde udrede Betalingen, og det var derfor ligesaa klart, at under disse Omstændigheder burde de ikke være eneraadende over Taksationskommissionens Sammensætning, men ogsaa den anden Part — Lodsejerne — maatte repræsenteres i Kommissionen. Disse, der maatte finde sig i, at deres Ejendom blev fratagen dem, men som havde grundlovsjemlet Krav paa, at saafremt dette skete, der da gaves dem fuld Erstatning, burde ikke tvinges til at nøjes med den Erstatning, som den anden Part var til Sinds at give.

Dette blev ogsaa fremdraget under Forhandlingerne om Loven af $\frac{10}{8}$ 1871 „om Anlæg og Drift af Jernbaner i Kongeriget“ og havde til Følge dennes § 5, ved hvilken Taksationskommissionens Sammenhæng blev forandret derhen til, at Staten vælger Formanden, Amts- eller Købstadkommunen 2 Medlemmer og Lodsejerne 2 Medlemmer. Der blev altsaa derved dog givet disse sidste Lejlighed til at se deres Interesser varetagne i Kommissionen, om end dennes Majoritet endnu stadig valgtes af den anden Part — Stat og Kommuner — hvilken Ubillighed er isjæfnaldende, naar det erindres, at Kommissionens Afgørelse er endelig uden Appel til en Overinstans.

Med denne Sammensætning af Kommissionen foretages da saa godt som alle Jernbanetaksationer indtil 1889, men fra dette Tidspunkt er Regering og Rigsdag, eller Regeringens Forslag, vendt tilbage til Fdg. af $\frac{5}{8}$ 1845, uden at der for denne Tilbagevenden er anført nogen væsentlig endstige overbevisende Begrundelse. Særlig fra Folketingets Side lød der stærke Indvendinger mod denne Tilbagevenden til de ældre forlængst forfaste Regler i Sager, der have saa stor Betydning for Borgernes økonomiske Ve og Vel.

Samtidig, den $\frac{12}{4}$ 1889, udkom der en Lov om „Grundafstaaelse ved Udvidelse af